

Museu de L'Hospitalet
Casa Espanya. Espai d'història

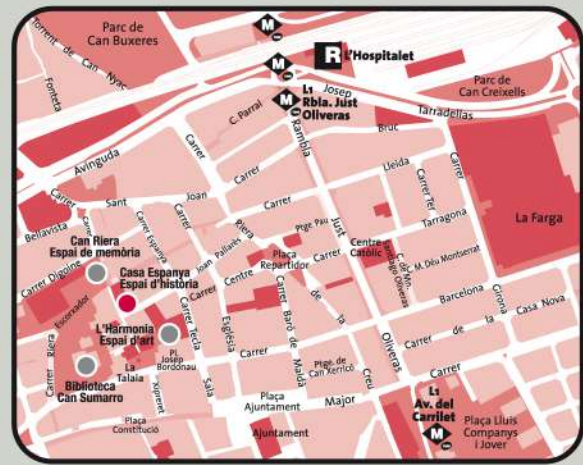
Carrer de Joan Pallarès, 38
Telèfon: 93 403 61 10

cultura.museu@l-h.cat
www.museul-h.cat

Horari de visita

De dimarts a divendres, d'10 a 13 i de 17 a 20 h
Els dissabtes i diumenges, d'11 a 14 h
Els dilluns i festius, tancat

Entrada gratuïta

Descarrega't
la nostra APP

Més informació:

Pàgina web: <http://www.museul-h.cat>

Facebook:
Twitter: @MuseuLH

**Diputació
Barcelona**

**Generalitat
de Catalunya**

cejh
centre d'estudis
de l'hospitalet

**L'Arxiu
Municipal**
de L'Hospitalet

Museu de L'Hospitalet
Casa Espanya. Espai d'història

Ajuntament de L'Hospitalet

“L'Hospitalet: un indret, una història”

Exposició permanent

Inauguració: dijous, 10 d'abril de 2014, a les 19.30 h

1 Masia Cal Tres (1905) actualment rambla de Just Oliveras / Donació CMLH / AMLHAF0384

La nostra ciutat té un recorregut mil·lenari al llarg de la història, un passat que demostra que als hospitalencs i a les hospitalenques no se'ns ha regalat mai res.

L'Hospitalet va néixer com a nucli poblacional eminentment agrari i ha anat evolucionant —passant per vila industrial i per ciutat dormitori amb un creixement poblacional desmesurat amb grans mancances— fins arribar avui a esdevenir una ciutat de serveis, fonamental per a interpretar la realitat del nostre país.

Tot el que som i tenim ha estat fruit de l'esforç i de la reivindicació social. Actualment gaudim d'una ciutat que esdevé capdavantera en molts aspectes. L'exposició permanent del Museu de L'Hospitalet vol ser testimoni de tot aquest procés.

Gaudiu-la.

Núria Marín i Martínez

Alcaldessa de la ciutat

El Museu inaugura l'exposició permanent fruit d'un llarg procés de reinterpretació i adequació del seu fons. Un fons que s'ha construït amb la col·laboració de la ciutadania, que ha fet donació d'importants i valuoses peces, i la participació i el suport de diverses entitats de la ciutat. Avui presentem el resultat d'aquest exhaustiu treball.

Aquesta mostra és una eina que posem a l'abast de la ciutadania i, en especial, dels centres educatius perquè coneguin millor la nostra història mil·lenària i puguin comprendre el nostre present i la nostra projecció de futur.

És una satisfacció poder posar-la a l'abast de la ciutadania.

Jaume Graells i Veguin

Regidor de Cultura

**L'Hospitalet
de Llobregat**
Subseu Olímpica '92

CRÈDITS

Documentació:
CEL'H, Joan Camós, Manuel Domínguez, Clara Parramón, Marcel Poblet i Carles Santacana
Cessió de documents i imatges:
Arxiu Municipal de L'Hospitalet
Proposta museogràfica:
Judith Barnés i Daniel Zapater
Coordinació general: Josep Maria Solias
Equips tècnics i administratius:
Jacint Aicart, Agustín Castellano, Josep M. González, Paco Luque, Merche Marcos, Carmen Martín, Jordi Piera i Oriol Vaca
Col·laboració tècnica:
Montserrat Casanovas
Selecció d'imatges: Daniel Zapater
Disseny: Oscar Bestué
Impressió: Sabater
Video: Crearsa
Muntatge: Equiro
Muntatge del teler: Rafael Amorós
Transports: Transportes Raya e hijos

SERVEIS PEDAGÒGICS

Les rutes i visites que s'organitzen a la ciutat són recursos educatius per conèixer el seu patrimoni arquitectònic i urbanístic. S'ofereixen per a grups organitzats i per a l'alumnat de les escoles.

El Museu posa a l'abast del públic escolar un ventall de recursos educatius. Són dossiers didàctics i/o propostes educatives destinades a treballar els continguts de les diverses exposicions acollides al Museu.

L'oferta de tallers, rutes i activitats es pot consultar a **INTRO - Guia de programes i recursos de la xarxa educativa de L'Hospitalet** i a la pàgina web municipal www.l-h.cat

VISITES GUIADES

Es poden concertar per a grups d'un mínim de XXX persones.

1. Masia Cal Tres (1905) actualment rambla de Just Oliveras / Donació CMLH / AMLHAF0384
2. Fàbrica Sederias Vilumara (1925) / AMLHAF0562
3. Manifestació contra l'atur (1978) / Donació Unió Local CC00 L'H / AMLHAF2752
4. Plaça Espanyola entre 1920 i 1935 / Donació S. Noya / AMLHAF0188
5. Cal Charles, llauener 1915-1930 / Donació J. Charles / AMLHAF0536
6. Autobús Oliveras, entorn els anys 1920-1935 / Donació Serrats / AMLHAF0523
7. Bellvitge dècada 1970 / Foto R.M. Casadevall / AMLHAF
8. L'urbanisme descontrolat s'imposa a Bellvitge (1960-1970) / H-3202
9. Teler-H-2424-2
10. L'Hospitalet Subseu Olímpica Barcelona '92 (1992)

“L’Hospitalet: un indret, una història”

La història de L’Hospitalet ve d’antic: s’han localitzat restes que ens parlen del fet que al nostre terme ja hi havia població fa uns 6.000 anys, però aquesta ha anat canviant, evolucionant, movent-se de lloc. A l’igual del mateix terme, que s’ha mogut al ritme de les fluctuacions naturals i administratives. El segle XIX ha estat fonamental per entendre la nostra història present. Per això, l’exposició permanent comença amb el moment final d’aquesta llarga història, ja que es tracta del que ens dona la forma física que avui posseïm.

L’exposició permanent d’història del Museu de L’Hospitalet culmina els equipaments patrimonials de l’eix Xipreret, un dels carrers més antics de la ciutat i el més ben conservat. L’Harmonia, Can Riera i Casa Espanya us obren les portes per tal que pugueu gaudir de l’art i de la història de L’Hospitalet, amb les exposicions que proporcionen una visió de la ciutat molts cops desconeguda.

Aquesta exposició és una història coral en què s’ha volgut donar prioritat al territori i a les persones per sobre de les grans obres. És per això que en aquesta mostra no hi ha grans obres, però sí l’explicació del perquè la ciutat és així. Ens agradarà que en gaudiu.

La mostra està estructurada en tres períodes cronològics que faciliten una lectura temàtica sobre economia, demografia, política, societat civil i quotidianitat.

1890-1920. El fum de les xemeneies

Amb la consolidació de la industrialització a L’Hospitalet, s’inicia un procés de transformació sense precedents: el territori comença a ser urbanitzat de forma lenta però constant, i es deixa pas a un model que aposta pel progrés, la mecanització i l’economia de mercat. El tèxtil esdevé el sector industrial més important i la mà d’obra femenina és la protagonista indiscutible d’aquest desenvolupament, juntament amb els empresaris capitalistes, que aposten per nous espais de treball.

No és fins a la darrerria del segle XIX, i sobretot durant les primeres dècades del segle XX, que els efectes de la industrialització es fan palesos en la vida de les persones i en el desenvolupament de la societat. Al mateix temps, l’agricultura continua exercint un paper clau en l’economia hospitalenca. La prosperitat econòmica de la vila fa que moltes persones hi arribin a la recerca de nous horitzons, cosa que afavoreix el creixement de la població i, alhora, provoca les primeres saturacions urbanes.

Des del punt de vista econòmic i social, aquest període està

marcat per les diferències de classe. El republicanisme i l’anarquisme són les ideologies més influents entre la classe treballadora en la lluita per assolir els primers drets laborals. Malgrat la influència de l’Església, noves formes d’oci són possibles a dins d’aquesta societat.

Economia

L’Hospitalet es veu afavorida per l’expansió de Barcelona cap a altres localitats de l’àrea metropolitana, fet que consolida un eix industrial de primera categoria. Després d’una tímida i lenta transformació, s’hi experimenten els primers canvis urbanístics. L’Hospitalet es desenvolupa industrialment. La indústria tèxtil és la protagonista indiscutible de la industrialització hospitalenca, i el cotó, la matèria primera per excel·lència. El sector primari és cabdal per a l’economia de L’Hospitalet, tot i el creixement industrial. Mentrestant, l’artesania lluita per la supervivència.

Demografia

La instauració a la ciutat de noves condicions de vida fan possible el creixement de la població i l’excedent de mà d’obra. L’Hospitalet esdevé terra d’acolliment de nouvinguts procedents de l’interior de Catalunya i d’altres comunitats properes, a la recerca d’una nova vida. La industrialització i la immigració saturen Santa Eulàlia, Collblanc i la Torrassa en un moment en què L’Hospitalet es contreu territorialment.

Política

Les famílies que posseeixen propietats agrícoles mantenen el poder local de L’Hospitalet, tot i que els grans terratinents continuen essent barcelonins. El republicanisme i l’anarquisme tenen una gran influència política entre la classe treballadora hospitalenca. Aquestes ideologies no afavoreixen l’entesa amb els patrons. A L’Hospitalet es creen diferents associacions de caràcter assistencial, social i cultural per tal d’atenuar les condicions de vida dels més desafavorits.

Quotidianitat

Més de la meitat de població de L’Hospitalet viu pobrament, i el creixement econòmic produït amb la industrialització no es veu reflectit en el sou del proletariat. El proletariat de la ciutat es veu desprotegit enmig d’una societat de classes en la qual és impossible assolir la igualtat. La dona és el motor de la industrialització hospitalenca, malgrat que està infravalorada laboralment i socialment. El conservadorisme de la societat hospitalenca durant aquest període no impedeix l’aparició de nous usos socials i de propostes d’oci.

1920-1960. La modernitat frustrada

A partir dels anys vint, el sector industrial esdevé el motor econòmic de la vila gràcies a la diversificació de la producció i a l’adaptació a les necessitats que marca el context. Noves formes de transport emergeixen en un territori cada vegada més intervingut per l’home, tot i que el percentatge d’hectàrees agrícoles continua essent molt elevat.

Economia

El sector secundari esdevé el motor de L’Hospitalet, i això produeix un canvi de jerarquia en l’àmbit de l’economia sectorial. La producció industrial de la ciutat es diversifica i evoluciona segons les necessitats socials i polítiques del moment. Els nous mitjans de transport que arriben a L’Hospitalet faciliten les comunicacions territorials, en un context marcat per les reformes urbanístiques.

L’agricultura persisteix en un L’Hospitalet cada vegada més industrialitzat. El sòl agrícola continua essent més extens que el destinat a la indústria. L’Hospitalet esdevé l’autèntic abocador d’escombraries de Barcelona, mentre les lleteries són els establiments comercials més rellevants d’aquest període. En general, aquesta etapa es caracteritza per la inestabilitat política i econòmica. La Guerra Civil i la postguerra fan davallar molts sectors productius de la ciutat.

Demografia

L’arribada massiva de murcians i andalusos a L’Hospitalet defineix una nova pauta migratòria que es manté durant bona part del que resta de segle. L’allau de població que es produeix a la vila hospitalenca en aquest període genera les primeres respostes negatives envers el moviment migratori. L’Hospitalet esdevé la ciutat amb la densitat de població més gran, i això genera greus problemes d’infraestructures. Ramon Puig i Gairalt presenta un pla urbanístic per tal de racionalitzar el sòl urbà de L’Hospitalet i millorar-ne l’organització territorial. La Guerra Civil i la postguerra comporten un considerable retrocés de població que costarà de recuperar. El creixement migratori es manté.

Política

Durant la Dictadura de Miguel Primo de Rivera, L’Hospitalet rep el títol de ciutat. Tomás Giménez Bernabé n’esdevé l’alcalde. Després arriba Just Oliveras i Prats. La proclamació de la República es viu amb gran entusiasme a la vila hospitalenca. La llibertat i la democràcia són alguns dels valors més representatius d’aquests anys. Amb el cop d’estat militar s’inicia un període de violència i repressió. La llarga Guerra Civil ensofrega els ànims i les il·lusions de la població. La instauració del franquisme institucionalitza la por entre la població civil, que només té tres sortides: callar, lluitar clandestinament o morir.

Quotidianitat

La inestabilitat laboral, la superpoblació i la poca planificació urbanística que pateix L’Hospitalet no impedeix que es produeixin canvis en l’àmbit social. Les elevades taxes d’analfabetisme continuen essent preocupants. La República intenta posar-hi remei amb la implementació d’un nou model educatiu. El nombre d’entitats, cooperatives i associacions hi continua creixent. La riquesa d’aquest teixit associatiu acaba amb el franquisme. La premsa local demostra la voluntat de construir i consolidar una identitat hospitalenca pròpia. Són anys de gran activitat cultural.

1960-1992. L’emergència de l’Hospitalet actual

L’Hospitalet viu un període d’autèntica transformació. Si fins al moment l’explotació agrícola del sòl convivia tranquil·lament amb el desenvolupament industrial, ara s’inicia un procés de creixement urbanístic agressiu i sense límits. Aquesta ocupació urbana comporta un canvi espectacular en la fisonomia de la vila: l’establiment d’una tipologia d’edificis construïts en alçada i de forma massiva configuren una autèntica ciutat dormitori que acaba de definir i perfilar la morfologia de l’actual territori. Aquesta especulació urbanística estableix nous emplaçaments urbans mancats d’equipaments públics i d’infraestructures, a causa, en part, de la gran onada migratòria que es produeix durant aquest període. La quantitat de nouvinguts que arriben a L’Hospitalet durant els anys seixanta no contribueix al desenvolupament ordenat del sòl i converteix la vila, per primera vegada, en la segona ciutat de Catalunya en nombre d’habitants. Altrament, l’obertura cap a l’exterior fa possible la modernització socioeconòmica del país; les consciències comencen a actuar després d’anys de silenci i de repressió. Amb la debilitació del

règim franquista es desenvolupa un ampli moviment ciutadà que reclama allò que és seu, cosa que es manifesta en les millores urbanístiques, socials i polítiques que es produeixen a la ciutat durant la transició democràtica.

Economia

Arriben anys d’autèntica eufòria econòmica. Els anomenats “Planes de desarrollo” de l’època franquista transformen substancialment el sòl de L’Hospitalet. L’Hospitalet agrícola desapareix ràpidament a causa de l’especulació urbanística; després ho comença a fer L’Hospitalet industrial. El transport i la circulació milloren. El sector terciari hi pren el relleu econòmic, sota la pressió i la competitivitat del comerç barceloní.

Demografia

A L’Hospitalet hi apareix una nova tipologia constructiva: els blocs en alçada o polígons d’habitatge vertical. A aquest desenvolupament urbanístic l’acompanya l’onada migratòria més massiva que ha patit mai la ciutat. La vila esdevé la segona ciutat de Catalunya. Les relacions entre els nouvinguts i la població local continuen essent complicades. La integració social i cultural a L’Hospitalet no és gens fàcil.

Política

El desenvolupament urbanístic de L’Hospitalet confronta l’alcalde de la vila, José Matías España Muntadas, amb l’alcalde de Barcelona, Josep Maria de Porcioles. Vicens Capdevila i Cardona impulsa un nou model cultural. Més tard esdevé alcalde de L’Hospitalet i viu els primers passos polítics cap a la democràcia. Joan Perelló i Masllorens és el nou alcalde de L’Hospitalet fins a les eleccions municipals democràtiques, que proclamen Juan Ignacio Pujana Fernández. La inestabilitat de la transició es fa palpable a L’Hospitalet. Amb Celestino Corbacho Chaves es resol la càtica herència del temps del franquisme.

Quotidianitat

La implantació de l’estat del benestar contribueix a transformar els models de vida. La societat hospitalenca es modernitza. El moviment ciutadà desperta a L’Hospitalet i hi apareixen les primeres associacions de caràcter col·lectiu en què la dona pren veu i un gran protagonisme. Amb la transició democràtica, s’inicia a la ciutat un procés de millores urbanístiques i socials molt notable.

L’HOSPITALET D’AVUI

El 1992 és un any important per a L’Hospitalet. Més enllà de la celebració de les Olimpíades, a partir d’aquella data bona part de la vila quedava integrada dins l’anella de mobilitat que constituïen les rondes. Això significava el començament d’una nova etapa. L’Hospitalet es llença a una transformació urbanística que té com a principal objectiu cosir els diferents barris de la ciutat d’una forma adequada i seguint la lògica del segle XXI. Fruit d’aquesta transformació es materialitzen obres tan emblemàtiques com la nova plaça d’Europa, l’arribada de la Fira o la implantació de la Ciutat de la Justícia. Amb la inèrcia de la bombolla econòmica viscuda a Catalunya i a Espanya fins al 2008, la ciutat renova moltes infraestructures que havien quedat obsoletes. En paral·lel a aquesta transformació, L’Hospitalet viu una nova onada migratòria protagonitzada, aquesta vegada, per persones que venien majoritàriament de més enllà de la Unió Europea. El percentatge d’aquestes migracions, però, és menor que els de les migracions del segle XX. Actualment, L’Hospitalet està immers en un nou repte: el de convertir-se en un referent metropolità de la Barcelona del nou mil·lenni a partir de l’impuls de l’economia, la cultura i el coneixement.